

פרק כ"א: היטל בשל צריכת מים עודפת – הוראת שעה

סימן א': פרשנות

80. מטרתו של פרק זה לקבוע, כהוראת שעה, הסדר שנועד להביא להפחתת צריכת המים מטרה בידי צרכנים ביתיים, במסגרת ההתמודדות עם המשבר החמור במשק המים ולשם הבטחת מקורות מים בני־קיימא.

⁸⁵ ס"ח התשס"ו, עמ' 306; התשס"ז, ע"מ 77.

⁸⁶ ס"ח התש"ח, עמ' 4; התשס"ו, עמ' 351.

- "גינןן ציבורי" – גן הנמצא בבעלותו או בהחזקתו של צרכן ביתי כאמור בפסקה (2) להגדרה "צרכן ביתי";
- "החשב הכללי" – החשב הכללי במשרד האוצר או מי שהוא הסמיך לעניין הוראות פרק זה, כולן או חלקן;
- "היטל" – היטל בעד צריכת מים עודפת, שצרכן ביתי חייב בתשלומו לפי הוראות סימן ב';
- "הקצאה לגינןן ציבורי" – כמות המים החדרית להשקיה המוקצית לגינןן ציבורי, לפי אזורים וסוגי צמחיה ובחודשים המותרים להשקיה, בהתאם לכללים שקבעה מועצת רשות המים שפורסמו באתר האינטרנט של רשות המים, כשהיא מוכפלת במקדם המשקף את המחסור במים, הכלל כפי שהורה מנהל רשות המים, בהודעה שתפורסם ברשומות;
- "חוק הביטוח הלאומי" – חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה–1995⁸⁵;
- "חוק המים" – חוק המים, התשי"ט–1959⁸⁶;
- "חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז–1977⁸⁷;
- "חוק תאגידי מים וביוב" – חוק תאגידי מים וביוב, התשס"א–2001⁸⁸;
- "יום התחילה" – יום תחילתו של חוק זה;
- "יישוב מוכרז" – יישוב שמתקיים לגביו אחד מאלה:
- (1) ממוצע מספר הימים בשנה, בשנים 2006 עד 2008, שבהם עלתה בו הטמפרטורה על 38°C, הוא למעלה מ-20 ימים, בהתאם לנתוני השירות המטאורולוגי הישראלי במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, ואשר מנהל רשות המים הכריז, בהודעה ברשומות, שהוא יישוב מוכרז לעניין פסקה זו;
- (2) ממוצע מספר הימים בשנה, בשנים 2006 עד 2008, שבהם עלתה בו הטמפרטורה על 40°C, הוא למעלה מ-20 ימים, בהתאם לנתוני השירות המטאורולוגי הישראלי במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, ואשר מנהל רשות המים הכריז, בהודעה ברשומות, שהוא יישוב מוכרז לעניין פסקה זו;
- "כללי הקיצוב במים" – כללי המים (השימוש במים באזורי קיצוב), התשל"ז–1976⁸⁹;
- "כללי הרשויות המקומיות" – כללי המים (תעריפים למים ברשויות מקומיות), התשנ"ד–1994⁹⁰;
- "מדד המחירים לצרכן" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;
- "מועצת רשות המים" – מועצת רשות המים שמונתה לפי סעיף 124 לחוק המים;
- "מנהל רשות המים" – מנהל רשות המים שמונה לפי סעיף 124 לחוק המים;
- "מספר נפשות מוכר" – כל אחד מאלה, לפי העניין:

⁸⁵ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

⁸⁶ ס"ח התשי"ט, עמ' 169.

⁸⁷ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

⁸⁸ ס"ח התשס"א, עמ' 454.

⁸⁹ ק"ת התשל"ו, עמ' 2415.

⁹⁰ ק"ת התשנ"ד, עמ' 885.

(1) לגבי צרכן ביתי כאמור בפסקאות (1) ו-3(ב) להגדרה "צרכן ביתי" – מספר הנפשות המתגוררות ביחידת דיור אחת של הצרכן הביתי, בהתאם להוראות התוספת לפרק זה; ואולם כל עוד לא העביר הצרכן הביתי דיווח לספק המים בהתאם להוראות התוספת האמורה, יראו כאילו מתגוררת באותה יחידת דיור נפש אחת, ולגבי צרכן ביתי שלא דיווח כאמור לגבי התקופה הראשונה, ייחשב מספר הנפשות המוכר כמספר הנפשות לפי נתוני ספק המים;

(2) לגבי צרכן ביתי כאמור בפסקאות (2) ו-3(א) להגדרה "צרכן ביתי" – הגבוה מבין אלה:

(א) סך הנפשות המתגוררות בכל יחידות הדיור שלהן הוא מספק מים, בהתאם להוראות התוספת לפרק זה;

(ב) סך האוכלוסייה בכל יחידות הדיור שלהן הוא מספק מים, בהתאם לפרסום האחרון של רשימת היישובים, אוכלוסייתם וסמליהם שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה; רשות המים תפרסם את הפרסום האמור באתר האינטרנט שלה;

"ספק", "ספק מים" – מי שמספק מים לפי רישיון הפקה, בין אם הפיקם בעצמו ובין אם קיבלם מספק אחר, למעט ספק המספק מים לספק אחר;

"צריכת מים" –

(1) לגבי צרכן ביתי כאמור בפסקאות (1) ו-3(ב) להגדרה "צרכן ביתי" – צריכת מים למטרת צורכי בית, לרבות צריכה המיוחסת לצרכן ביתי מתוך צריכה של כמה צרכני מים;

(2) לגבי צרכן ביתי כאמור בפסקה (2) להגדרה "צרכן ביתי" – כל כמות המים השפירים המסופקת לו ושהוא צורך, בניכוי כמות המים למטרת חקלאות ולמטרת תעשייה, ובלבד שאותה כמות נמדדה באמצעות מדי מים נפרדים בכל אחד מהשטחים המשמשים למטרות האמורות;

"צרכן ביתי" – כל אחד מאלה:

(1) צרכן מים שמתקיימים לגביו שני אלה:

(א) הוא מתגורר ביחידת דיור וצורך בה מים;

(ב) הוא לא קיבל רישיון הפקה לשנת הרישוי 2009 שבו נקבעה כמות לצריכה ביתית לפי סעיף 18(ד) לכללי הקיצוב במים, כנוסחם ערב יום התחילה, ולא חלות על צריכת המים שלו ההוראות כאמור באותו סעיף;

(2) צרכן מים שהוא קיבוץ וקיבל רישיון הפקה לשנת הרישוי 2009, שבו נקבעה כמות לצריכה ביתית לפי סעיף 18(ד) לכללי הקיצוב במים, כנוסחם ערב יום התחילה; ואולם לענין צרכן ביתי כאמור בפסקה זו, שבו קיימת מדידה נפרדת של מים לצורכי בית בכל אחת מיחידות הדיור שבתחומו באמצעות מד מים המותקן בה, ייחשב כל אדם שמתגורר ביחידת דיור כאמור, ונכלל במספר הנפשות המוכר באותה יחידת דיור, כצרכן ביתי כאמור בפסקה (1) להגדרה "צרכן ביתי", ויחולו לגבי אותו אדם ההוראות החלות על צרכן ביתי כאמור בפסקה (1) האמורה, כקבוע בפרק זה, לכל דבר ועניין;

(3) צרכן מים שהוא אחד מאלה:

(א) יישוב שמתקיימים לגביו כל אלה:

- (1) הוא קיבל רישיון הפקה לשנת הרישוי 2009, שבו נקבעה כמות לצריכה ביתית לפי סעיף 18(ד) לכללי הקיצוב במים, כנוסחם ערב יום התחילה;
- (2) הוא מספק מים למטרת צורכי בית לכמה יחידות דיוור שאין בכל אחת מהן מדידה נפרדת של מים לצורכי בית באמצעות מד מים המותקן ביחידת הדיוור;
- (3) הוא אינו קיבוץ;
- (ב) יחיד שמתגורר ביישוב כאמור בפסקת משנה (א) שבכל אחת מיחידות הדיוור שבתחומו קיימת מדידה נפרדת של מים לצורכי בית באמצעות מד מים המותקן בה;
- "קיבוץ" – אגודה שיתופית שסווגה על ידי רשם האגודות השיתופיות, כמשמעותו בפקודת האגודות השיתופיות⁹¹, לפי הפקודה האמורה כקיבוץ, כקיבוץ שיתופי או כקיבוץ מתחדש, למעט קיבוץ עירוני;
- "רישיון הפקה" – כמשמעותו בסעיף 23 לחוק המים;
- "רשות המים" – הרשות הממשלתית למים ולביוב, שהוקמה לפי סעיף 124א לחוק המים;
- "תאגיד בנקאי" – כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981⁹²;
- "התקופה הראשונה" – התקופה שמיום התחילה עד יום י"ג בחשוון התש"ע (31 באוקטובר 2009);
- "התקופה השנייה" – התקופה שמיום י"ד בחשוון התש"ע (1 בנובמבר 2009) עד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009);
- "התקופה השלישית" – התקופה שמיום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010).

סימן ב': חיוב צרכן ביתי בתשלום היטל

82. (א) צרכן ביתי כאמור בפסקה (1) להגדרה "צרכן ביתי" חייב בתשלום היטל, בסכום של 20 שקלים חדשים לכל מטר מעוקב של מים, בעד צריכת מים בכמות חודשית העולה על הכמויות הנקובות בפסקאות שלהלן, ובתקופות האמורות בהן:
- (1) במהלך התקופה הראשונה – 16 מטרים מעוקבים ליחידת דיוור שבה מתגוררות עד 4 נפשות; ואולם בעד כל נפש נוספת ביחידת הדיוור מעבר ל-4 נפשות כאמור, הנכללת במספר הנפשות המוכר באותה יחידת דיוור, תיווסף כמות של 4.2 מטרים מעוקבים לחודש;
- (2) במהלך התקופה השנייה – 18 מטרים מעוקבים ליחידת דיוור שבה מתגוררות עד 4 נפשות; ואולם בעד כל נפש נוספת ביחידת הדיוור, מעבר ל-4 נפשות כאמור, הנכללת במספר הנפשות המוכר באותה יחידת דיוור, תיווסף כמות של 5 מטרים מעוקבים לחודש;
- (3) במהלך התקופה השלישית – הכמות המתקבלת ממכפלה של 5 מטרים מעוקבים במספר הנפשות המוכר, ובלבד שהכמות כאמור לא תפחת מ-12 מטרים מעוקבים ליחידת דיוור.

חיוב צרכן ביתי בתשלום היטל

⁹¹ חוקי א"י, כרך א', עמ' (ע) 336, (א) 360.

⁹² ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

(ב) צרכן ביתי כאמור בפסקה (2) להגדרה "צרכן ביתי" חייב בתשלום היטל בסכום של 20 שקלים חדשים לכל מטר מעוקב של מים, בעד צריכת מים במהלך התקופה השלישית, בכמות חודשית העולה על הכמות המתקבלת מסכום כל אלה:

(1) המכפלה של 8 מטרים מעוקבים לחודש, במספר הנפשות המוכר;

(2) בעד צריכת מים במהלך החודשים שבהם ניתן להשקות גנים ציבוריים לפי ההקצאה החודשית לגינון ציבורי החלה על הצרכן הביתי האמור בסעיף קטן זה, ובכפוף להוראות לפי כל דין החלות לגבי אותה השקיה – כמות המים המוקצית לגינון ציבורי כאמור;

(3) לגבי צרכן ביתי כאמור בסעיף קטן זה המספק, דרך קבע, מים חמים ליחידות דיור שבתחומו באמצעות מערכת חימום מים מרכזית המופעלת על ידי קיטור, אם אישר מנהל רשות המים כי מערכת כאמור מופעלת – המכפלה של 2.5 מטרים מעוקבים במספר הנפשות המוכר.

(ג) צרכן ביתי כאמור בפסקה (3) להגדרה "צרכן ביתי" חייב בתשלום היטל, בהתאם להוראות אלה:

(1) לגבי צרכן ביתי כאמור בפסקה (3)(א) להגדרה "צרכן ביתי" – במהלך התקופה השלישית יהיה גובה התשלום החודשי של ההיטל שווה לסכום המתקבל מהמכפלה של כל אלה:

(א) 20 שקלים חדשים;

(ב) מספר הנפשות המוכר של אותו צרכן ביתי;

(ג) 5.5 מטרים מעוקבים;

(2) לגבי צרכן ביתי כאמור בפסקה (3)(ב) להגדרה "צרכן ביתי" – בעד צריכת המים במהלך התקופה השלישית, יהיה גובה התשלום החודשי של ההיטל שווה לסכום המתקבל מהמכפלה של 20 שקלים חדשים בכמות צריכה חודשית העולה על המכפלה של 7 מטרים מעוקבים במספר הנפשות המוכר בכל יחידת דיור, ובלבד שכמות הצריכה החודשית שמעבר לה יחויב הצרכן הביתי בתשלום היטל לא תפחת מ-12 מטרים מעוקבים ליחידת דיור.

83. ביישוב מוכרו ייווספו על כמויות צריכת המים החודשית הנקובות בסעיף 82, הכמויות היטל ביישוב מוכרו הנקובות להלן:

(1) ביישוב מוכרו כאמור בפסקה (1) להגדרה "יישוב מוכרו" –

(א) לגבי צרכן ביתי כאמור בפסקה (1) להגדרה "צרכן ביתי", בעד צריכת מים במהלך התקופה שמיום התחילה עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010) – תוספת של מטר מעוקב לנפש ביחידת דיור;

(ב) לגבי צרכן ביתי כאמור בפסקה (3)(ב) להגדרה "צרכן ביתי", בעד צריכת מים במהלך התקופה השלישית – תוספת של מטר מעוקב לנפש ביחידת דיור;

(ג) לגבי צרכן ביתי כאמור בפסקה (2) להגדרה "צרכן ביתי", בעד צריכת מים במהלך התקופה השלישית – תוספת של חצי מטר מעוקב לנפש ביחידת דיור;

(2) ביישוב מוכרו כאמור בפסקה (2) להגדרה "יישוב מוכרו" –

(א) לגבי צרכן ביתי כאמור בפסקה (1) להגדרה "צרכן ביתי" –

(1) בעד צריכת מים במהלך התקופה הראשונה – תוספת של 2.8 מטרים מעוקבים לנפש ביחידת דיור;

(2) בעד צריכת מים במהלך התקופה השנייה – תוספת של 2 מטרים מעוקבים לנפש ביחידת דיור;

(3) בעד צריכת מים במהלך התקופה השלישית – תוספת של 2.5 מטרים מעוקבים לנפש ביחידת דיור, ובלבד שהכמות שבשלה יחויב הצרכן הביתי בהיטל לא תפחת מ-15 מטרים מעוקבים לכל יחידת דיור;

(ב) לגבי צרכן ביתי כאמור בפסקה (3)(ב) להגדרה "צרכן ביתי", בעד צריכת מים במהלך התקופה השלישית – תוספת של 2.5 מטרים מעוקבים לנפש ביחידת דיור, ובלבד שהכמות שבשלה יחויב הצרכן הביתי בהיטל לא תפחת מ-15 מטרים מעוקבים לכל יחידת דיור;

(ג) לגבי צרכן ביתי כאמור בפסקה (2) להגדרה "צרכן ביתי", בעד צריכת מים במהלך התקופה השלישית – תוספת של 1.25 מטרים מעוקבים לנפש ביחידת דיור;

(א) צרכן ביתי כאמור בפסקאות (1) ו-(3)(ב) להגדרה "צרכן ביתי", יהיה זכאי, בכל חודש, לכמות צריכת מים נוספת אשר תיווסף לכמות צריכת המים החודשית שבשלה הוא חייב בתשלום היטל לפי סעיף 82, כמפורט בפסקאות (1) ו-(2) שלהלן, ובלבד שמתקיימים בו התנאים האמורים באותן פסקאות ובכפוף להוראות סעיף קטן (ב):

(1) 4.2 מטרים מעוקבים במהלך התקופה הראשונה, ו-5 מטרים מעוקבים במהלך התקופה השנייה והתקופה השלישית, אם התקיים בו אחד מאלה:

(א) נקבעה לו נכות רפואית, לפי סעיפים 118 או 208(א) לחוק הביטוח הלאומי, בשיעור של 100% או יותר;

(ב) נקבעה לו דרגת נכות רפואית של 100% או יותר לפי אחד מהחוקים האלה: חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב]⁹³; חוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ב-1992⁹⁴; חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970⁹⁵; חוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957⁹⁶; חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954⁹⁷; חוק לפיצוי נפגעי גזות, התשנ"ד-1994⁹⁸; חוק פיצוי לנפגעי פולין, התשס"ז-2007⁹⁹;

(ג) הוא זכאי להטבות לפי הסכם בדבר גמלת ניידות, שנערך לפי סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי;

(2) 6.3 מטרים מעוקבים במהלך התקופה הראשונה, ו-7.5 מטרים מעוקבים במהלך התקופה השנייה והתקופה השלישית, אם נקבע כי הוא זכאי לקצבה לשירותים מיוחדים לפי סעיף 206 לחוק הביטוח הלאומי, בשיעור של 150% או יותר מקצבת יחיד מלאה כמשמעותה בסעיף 200(ב) לחוק האמור.

(ב) זכאות לתוספת בכמות צריכת המים לצרכן ביתי כאמור בסעיף קטן (א), מותנית במסירת כל אלה לספק המים:

(1) אישור מאת הגורם שמשלם את הגמלה המגיעה לצרכן הביתי כאמור בסעיף קטן (א), לפי החוק שחל לגביו לעניין דרגת נכותו הרפואית, לעניין זכאותו להטבות לפי הסכם בדבר גמלת ניידות או לעניין זכאותו לקצבה לשירותים מיוחדים, לפי העניין;

⁹³ ס"ח התשי"ט, עמ' 276.

⁹⁴ ס"ח התשנ"ב, עמ' 205.

⁹⁵ ס"ח התשל"ל, עמ' 126.

⁹⁶ ס"ח התשי"ז, עמ' 163.

⁹⁷ ס"ח התשי"ד, עמ' 76.

⁹⁸ ס"ח התשנ"ד, עמ' 277.

⁹⁹ ס"ח התשס"ז, עמ' 161.

(2) אישור מאת רופא, ולפיו הצרכן הביתי זקוק לצריכת מים בשל הטיפול הרפואי השוטף בו; הצרכן הביתי לא יחויב בכל תשלום לאותו רופא או למוסד הרפואי שבו הוא מועסק, במישרין או בעקיפין, בעד בדיקה לצורך מתן האישור כאמור, למעט תשלום השתתפות עצמית כמשמעותה בסעיף 8 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994¹⁰⁰; בפסקה זו – "רופא" – רופא בעל תואר מומחה לפי פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976¹⁰¹, במסגרת עבודתו במוסד רפואי; "מוסד רפואי" – כהגדרתו בפקודת בריאות העם, 1940¹⁰².

(ג) צרכן ביתי כאמור בפסקה (2) להגדרה "צרכן ביתי", שהוראות סעיף קטן (א) מתקיימות לגבי יחיד המתגורר ביחידת דיור שלה הוא מספק מים, יהיה זכאי, בכל חודש, לתוספת בכמות צריכת המים, כמפורט באותו סעיף קטן, שתיוסף לכמות צריכת המים החודשית שבשלה חייב הצרכן הביתי האמור בתשלום היטל לפי סעיף 82(ב), בכפוף להוראות סעיף קטן (ב) לגבי כל יחיד כאמור.

85. (א) צרכן ביתי ישלם את ההיטל שהוא חייב בו לפי הוראות סימן זה, לספק מים, נוסף על כל תשלום אחר שעליו לשלם לספק בעד השירותים הניתנים לו בידי הספק.

(ב) ספק מים ימסור לצרכן ביתי, בהודעה בדבר התשלום שהוא חייב בו בעד השירותים הניתנים לו בידי הספק או בהודעה נפרדת (בפרק זה – הודעת חיוב), את כל הפרטים האלה:

(1) סכום ההיטל שהצרכן הביתי חייב בו לפי הוראות סימן זה ואופן חישובו, ואולם לגבי הודעת חיוב שנמסרה לצרכן הביתי במהלך התקופה הראשונה והתקופה השנייה, רשאי ספק המים לפרט את סכום ההיטל כחלק מהפירוט שבהודעה האמורה לעניין תעריף המים שהצרכן חייב בו, בלא הפרדה בין התעריף האמור לבין סכום ההיטל;

(2) היקף צריכת המים שבשלה הוא חייב בתשלום ההיטל;

(3) פירוט כללי לעניין דרך החישוב של ההיטל כאמור בהוראות פרק זה, שאינו חישוב פרטני לגבי צרכן ביתי מסוים;

(4) תקופת צריכת המים;

(5) מספר הנפשות המוכר החל לגבי הצרכן הביתי;

(6) הודעה בדבר החובה החלה על הצרכן הביתי לעדכן את מספר הנפשות המוכר בהתאם להוראות התוספת לפרק זה;

(7) הסבר בדבר הזכאות לתוספת בכמות צריכת המים לפי סעיף 84;

(8) כל פרט אחר שעליו יורה מנהל רשות המים כפי שיפרסם באתר האינטרנט של רשות המים.

(ג) תשלום היטל כאמור בסעיף קטן (א) ייעשה במועד שלא יאוחר מהמועד שבו על הצרכן הביתי לשלם לספק המים את התשלום בעד השירותים הניתנים לו בידי הספק בהתאם להודעת החיוב, או בתוך 90 ימים מיום תחילתה של תקופת צריכת המים שאליה מתייחסת הודעת החיוב (בסעיף זה – התקופה הנמדדת), לפי המוקדם (בפרק זה – מועד החיוב).

¹⁰⁰ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156.

¹⁰¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 30, עמ' 594.

¹⁰² ע"ד 1940, תוס' 1, עמ' (ע) 191, עמ' (א) 239.

(ד) ספק מים יגבה מצרכן ביתי את סכום ההיטל שהוא חייב בו בהתאם להוראות סימן זה, ויהיו נתונות לו לשם הגבייה כאמור כל הסמכויות הנתונות לו לפי כל דין לעניין גבייה של תשלומים מצרכנים בעד השירותים שהוא מספק, לרבות פקודת המסים (גבייה)¹⁰³, אם היא חלה לגבי לעניין גביית תשלומים כאמור.

(ה) הרשאה לחיוב באמצעות הוראת קבע בבנק או הרשאה לחיוב באמצעות כרטיס חיוב כהגדרתו בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986¹⁰⁴, וכן כל הרשאה אחרת לחיוב חשבון הצרכן, שנתן צרכן ביתי לצורך תשלומים בעד השירותים הניתנים לו בידי הספק, יראו אותן כחלות גם לעניין תשלום ההיטל שהצרכן הביתי חייב בו לפי הוראות סימן זה.

(ו) כללה הודעת החיוב תקופה נמדדת שאינה חופפת, במלואה, את התקופה שבעד צריכת מים שבמהלכה חייב צרכן ביתי בתשלום היטל (בסעיף קטן זה – תקופת החיוב בהיטל), תחולק כמות הצריכה שנכללה בתקופה הנמדדת במספר הימים שבאותה תקופה, והצרכן יחויב בתשלום ההיטל בעד מחצית הכמות שצרך בימים שנכללים בתקופת החיוב בהיטל.

על אף האמור בכל דין או הסכם, שילם צרכן ביתי לספק מים סכום שאינו מכסה את מלוא הסכום שהוא חייב בו בעד השירותים הניתנים לו בידי הספק ובעד ההיטל, כקבוע בהודעת החיוב, יזקוף ספק המים בעד ההיטל, מתוך הסכום ששולם לו כאמור, את החלק היחסי של ההיטל מסכום החיוב הכולל שנקבע בהודעת החיוב, ועל יתרת סכום ההיטל שהצרכן חייב בו יחולו הוראות סעיף 87; ספק המים יפקיד את סכום ההיטל שנזקף כאמור בהתאם להוראות סעיף 89.

86. זקיפת סכום היטל במקרה של תשלום חלקי

(א) היטל שלא שולם, כולו או חלקו, עד מועד החיוב, ישולם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, ודין הפרשי הצמדה והריבית לעניין פרק זה ולעניין כל דין, כדין ההיטל.

87. פיגור בתשלום היטל

(ב) בסעיף זה –

“הפרשי הצמדה” – כל אחד מאלה, לפני העניין:

(1) לגבי היטל בעד צריכת מים במהלך התקופה הראשונה והתקופה השנייה – תוספת לפי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן, שפורסם לאחרונה לפני מועד החיוב, עד המדרד שפורסם לאחרונה לפני יום התשלום בפועל, ואם קבע ספק המים מדרד אחר שביחס אליו הוא חייב את צרכניו, כדין, ערב תחילתה של התקופה הראשונה, בשל איחור בתשלום בעד הספקת מים – תוספת לפי שיעור עליית אותו מדרד;

(2) לגבי היטל בעד צריכת מים במהלך התקופה השלישית – תוספת לפי שיעור עליית מדד המחירים לצרכן, כשהיא מחושבת מהמדרד כאמור שפורסם לאחרונה לפני מועד החיוב עד המדרד שפורסם לאחרונה לפני יום התשלום בפועל;

“ריבית” – כל אחת מאלה, לפני העניין:

(1) לגבי היטל בעד צריכת מים במהלך התקופה הראשונה והתקופה השנייה – ריבית צמודה למדרד המחירים לצרכן בשיעור של 4% לשנה, ממועד החיוב ועד מועד התשלום בפועל, ואם קבע ספק המים ריבית אחרת שבה הוא חייב את צרכניו, כדין, ערב תחילתה של התקופה הראשונה, בשל איחור בתשלום בעד הספקת מים – אותה ריבית;

¹⁰³ חוקי א"י, כרך ב', עמ' (ע) 1374, (א) 1399.
¹⁰⁴ ס"ח התשמ"ו, עמ' 187.

(2) לגבי היטל בעד צריכת מים במהלך התקופה השלישית – ריבית צמודה למדר המחירים לצרכן בשיעור של 4% לשנה, כשהיא מחושבת ממועד החיוב עד מועד התשלום בפועל.

זיכוי או חיוב הצרכן הביתי בעקבות מסירת דיווח על מספר הנפשות של הצרכן

88. נמסר דיווח לפי התוספת לפרק זה על מספר הנפשות של צרכן ביתי, לגבי תקופה שקדמה למועד הדיווח שבשלה חויב הצרכן בהיטל, יזוכה הצרכן או יחויב, לפי העניין, בשל תקופת הדיווח שקדמה למועד הדיווח בהתאם לשינוי שבוצע בעקבות אותו דיווח, בכפוף להוראות התוספת האמורה.

סימן ג': הוראות בקשר להפקדת כספי ההיטל והעברתם לאוצר המדינה

הפקדתם של כספי היטל נטו בחשבון נפרד

89. (א) בפרק זה –

”היטל נטו” – כל אחד מאלה:

(1) לגבי התקופה הראשונה והתקופה השנייה – אחד משני הסכומים כמפורט בפסקת משנה (א) או (ב) שלהלן, לפי בחירתו של ספק המים, שתחייב את הספק למשך שתי התקופות כאמור:

(א) הסכום המתקבל מהמכפלה של כל אלה, בניכוי סכום עלויות הספק:

(1) כמות צריכת המים שבשלה ספק המים חייב את הצרכן הביתי בתשלום היטל כאמור בסימן ב';

(2) סכום ההיטל לכל מטר מעוקב כאמור בסימן ב';

(3) שיעור הגבייה השנתי של ספק המים מצרכניו בשנת 2008 בהתאם לדוחות הכספיים המבוקרים לשנה האמורה, שימסור ספק המים לחשב הכללי, ואם לא נמסרו הדוחות הכספיים כאמור – יהיה שיעור הגבייה השיעור שיקבע החשב הכללי;

(ב) כספי ההיטל ששולמו לספק המים לפי הוראות סימן ב', בניכוי סכום עלויות הספק;

(2) החל ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) – כספי ההיטל ששולמו לספק המים לפי הוראות סימן ב', בניכוי סכום עלויות הספק;

”מועד ההפקדה” –

(1) לגבי כספי ההיטל נטו כאמור בפסקה (1) להגדרה ”היטל נטו”, ובמהלך התקופות הקבועות באותה פסקה – עד היום העשירי בכל חודש, החל ביום י"ב באלול התשס"ט (1 בספטמבר 2009);

(2) לגבי כספי ההיטל נטו כאמור בפסקה (2) להגדרה ”היטל נטו” – מועד שהוא מיד או בסמוך למועד תשלום כספי ההיטל לספק המים, ולא יאוחר מתום שישה ימי עסקים ממועד התשלום כאמור;

”סכום עלויות הספק” – כמפורט בפסקאות (1) או (2) שלהלן, לפי העניין, וספק המים לא יהיה זכאי לכל תשלום נוסף בקשר להיטל מעבר לסכומים לפי הגדרה זו;

(1) לגבי התקופה כאמור בפסקה (1) להגדרה ”היטל נטו” – סכום השווה ל-13% מהסכום המתקבל מהמכפלה של הרכיבים הקבועים בפסקת משנה (א) שבאותה פסקה, או סכום השווה ל-13% מכספי ההיטל ששולמו לספק כאמור בפסקת משנה (ב) שבאותה פסקה, לפי העניין;

(2) החל ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010) –

- (א) לעניין ספק מים המספק מים לצרכן ביתי כאמור בפסקה (1) להגדרה "צרכן ביתי" – סכום השווה ל-13% מכספי ההיטל ששולמו לספק המים;
- (ב) לעניין ספק מים המספק מים לצרכן ביתי כאמור בפסקאות (2) ו-(3)(א) להגדרה "צרכן ביתי" – סכום השווה ל-7.5% מסכום מכספי ההיטל ששולמו לספק המים;
- (ג) לעניין ספק מים המספק מים לצרכן ביתי כאמור בפסקה (3)(ב) להגדרה "צרכן ביתי" – סכום השווה ל-10% מכספי ההיטל ששולמו לספק המים.
- (ב) ספק מים יפקיד את כספי ההיטל נטו במועד ההפקדה בחשבון נפרד בתאגיד בנקאי שיפתח ספק המים לצורך הפקדת כספי ההיטל בלבד (בפרק זה – חשבון נפרד).
- (ג) על ספק מים לבצע את כלל הפעולות הנדרשות לצורך הפקדת כספי ההיטל נטו בחשבון הנפרד, לרבות מתן הוראות לעניין ההתאמות הנדרשות בהוראות החיוב של הצרכן הביתי כאמור בסעיף 85(ה).
- (ד) בחשבון הנפרד לא יופקדו אלא כספי ההיטל נטו, והוא יישמש את ספק המים אך ורק לשם הפקדת הכספים כאמור לצורך העברתם לחשבון המדינה בהתאם להוראות סעיף 90.
- (ה) כספי ההיטל נטו המופקדים בחשבון הנפרד לא יועברו אלא לחשבון המדינה, אלא אם כן אישר החשב הכללי, בכתב, העברה של אותם כספים לחשבוננו של ספק המים, לרבות לצורך זיכוי חשבוננו של הצרכן הביתי בהתאם להוראות פרק זה; בפרק זה, "חשבון המדינה" – חשבון שאליו יש להעביר את כספי ההיטל נטו המיועדים לאוצר המדינה בהתאם להוראות סעיף 90, ושפרטיו יימסרו לתאגידים הבנקאיים ולספקי המים בידי החשב הכללי או יפורסמו באתר האינטרנט של רשות המים.
- (ו) ספק מים ימסור לחשב הכללי את פרטי החשבון הנפרד, סמוך למועד פתיחתו של אותו חשבון, וזכויות החתימה באותו חשבון יהיו נתונות לחשב הכללי בלבד; ואולם לעניין הוראה להעברת כספי היטל נטו שהופקדו בחשבון הנפרד לחשבון המדינה, בהתאם להוראות סעיף 90, תהיה נתונה זכות חתימה בחשבון גם לספק המים לבדו.
- (ז) כספי ההיטל נטו שהופקדו בחשבון הנפרד לא יהיו ניתנים לשעבוד או לעיקול.

90. העברת כספי היטל נטו לחשבון המדינה

91. פיגור בהפקדה או בהעברה של כספי היטל נטו

92. ספק מים ישמש כנאמן בעבור המדינה לעניין גביית ההיטל מצרכניו כאמור בסעיף 85(ד), לעניין הפקדת כספי ההיטל נטו בחשבון הנפרד כאמור בסעיף 89, לעניין העברתם לחשבון המדינה כאמור בסעיף 90, ולעניין החזקתם עד להעברתם לחשבון המדינה, והוא יפעל בשקידה ראויה למילוי החובות החלות עליו לפי סעיף זה.
93. (א) ספק מים יעביר למנהל רשות המים ולחשב הכללי, עד היום העשירי מתחילת כל רבעון, דיווח הכולל את הפרטים המפורטים להלן לגבי הרבעון הקודם, ועד היום העשירי מתחילת הרבעון השני של כל שנה – גם דיווח כאמור לגבי השנה שקדמה לה:

ספק המים כנאמן בעבור המדינה לעניין גבייתו של ההיטל והעברת כספי היטל נטו לחשבון המדינה

העברת דיווחים למנהל רשות המים ולחשב הכללי

- (1) פרטים לגבי ספק המים, לרבות מספר הזהות שלו – אם הוא יחיד, ואם הוא תאגיד – מספר התאגיד, כתובת משרדו ומספר רישיון ההפקה שניתן לו;
 - (2) הסכום הכולל של ההיטל שגבה ספק המים מצרכניו לפי הוראות סימן ב';
 - (3) יתרת החוב הכוללת של צרכניו של ספק המים בעד ההיטל, ואם הורה על כך מנהל רשות המים או החשב הכללי לספק המים – גם פירוט החוב של כל אחד מצרכניו של הספק או של חלקם, בעד ההיטל והחויב בעד הפרשי הצמדה וריבית על החוב כאמור בהתאם להוראות סעיף 87, ואופן חישובם;
 - (4) פירוט סכומי ההיטל שספק המים השיב לצרכניו בשל גבייה ביתר כאמור בסעיפים 88, 111 עד 113, בצירוף אישור מאת הספק ולפיו הוא השיב לצרכניו תשלומים שהם שילמו ביתר בעד הספקת המים שבשל צריכתם הם חויבו בהיטל כאמור;
 - (5) פירוט סכומי ההיטל נטו שהופקדו בחשבון הנפרד ואופן חישובם;
 - (6) פירוט סכום עלויות הספק שניכה ספק המים מסכום ההיטל בהתאם להוראות סעיף 89, לאחר שאושרו בידי רואה החשבון המבקר של הספק;
 - (7) פירוט סכום עלויות הספק שהשיב ספק המים לחשבון המדינה בהתאם להוראות פרק זה, לרבות סעיף 113(ב), לאחר שאושרו בידי רואה החשבון המבקר של הספק;
 - (8) כמות המים הכוללת שסיפק ספק המים לצרכנים ביתיים וכמות המים שחל לגביה חיוב בהיטל לפי סימן ב';
 - (9) סך מספר הנפשות המוכר שלהן הוא מספק מים בכלל יחידות הדיור כאמור, וכן פירוט של מספר הנפשות בכל אחת מיחידות הדיור כאמור;
 - (10) כל פרט אחר שלגביו ניתנה הוראה מאת מנהל רשות המים או החשב הכללי לגבי כלל ספקי המים לשם הבטחת קיום הוראות פרק זה, כפי שתפורסם באתר האינטרנט של רשות המים, ואם ההוראה ניתנה לגבי ספק מסוים – כפי שתפורט בהודעה שתימסר לו; פרטים כאמור בפסקה זו לא יכללו מידע כהגדרתו בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981¹⁰⁵.
- (ב) החשב הכללי או מנהל רשות המים רשאים להורות לספקי המים, כולם או חלקם, על העברת הפרטים כאמור בסעיף קטן (א), כולם או חלקם, במועדים אחרים או לגבי תקופות דיווח אחרות, כפי שיפורטו בהודעה שתפורסם באתר האינטרנט של רשות המים, ואולם אם ההוראה כאמור מיועדת לספק מסוים – תימסר ההודעה לאותו ספק.

¹⁰⁵ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

(ג) החשב הכללי או מנהל רשות המים רשאים לפרסם באתר האינטרנט של רשות המים הוראות לעניין מתכונת הדיווח של הפרטים כאמור בסעיף קטן (א). לרבות נוסח הטפסים שיידרשו ספקי המים למלא, ולעניין אופן העברת הדיווח כאמור.

(ד) דיווחים כאמור בסעיף זה יהיו חתומים בידי נושא משרה שספק המים הסמיך לעניין זה, ואם לא הוסמך נושא משרה כאמור – בידי המנהל הכללי של ספק המים או בידי כל מי שממלא תפקיד מקביל גם אם תואר משרתו שונה; הדיווחים יאומתו בתצהיר, אלא אם כן קבע החשב הכללי, בהודעה שתפורסם באתר האינטרנט של רשות המים, לגבי כלל הספקים או חלקם, כי פרטים מסוימים לא ייחתמו או לא יאומתו כאמור בסעיף קטן זה.

(ה) (1) נושא משרה בספק המים יפקח על העברת דיווחים לפי סעיף זה בידי ספק המים, לרבות על מידת נכונותם ואמינותם, עמידתם במידת הפירוט ובמתכונת הדיווח הנדרשת והעברתם במועדים שנקבעו לכך.

(2) לא הועברו דיווחים בהתאם להוראות סעיף זה, יראו את נושא המשרה כאילו הפר את חובת הפיקוח החלה עליו כאמור בפסקה (1).

(ו) בסעיף זה, "נושא משרה" – כהגדרתו בסעיף 110.

(א) החשב הכללי רשאי להורות על קיזוז סכום השווה לסכום ההיטל נטו, כולו או חלקו, שהיה על ספק המים להפקיד בחשבון הנפרד ולהעביר לחשבון המדינה, לפי הוראות סימן זה, ואשר לא הופקד או הועבר כאמור, לרבות סכומים כאמור בסעיף 113(ב), מכל סכום שעל הממשלה להעביר לספק המים, לפי הוראות כל דין או הסכם, לרבות בשל השתתפות הממשלה בתקציבו, במישרין או בעקיפין, למעט חוב מס.

(ב) קיזוז כאמור בסעיף קטן (א) ייעשה לאחר שניתנה הודעה בכתב לספק המים על הכוונה לקזז את הסכום האמור באותו סעיף קטן, והוא לא הועבר לחשבון המדינה בתוך 30 ימים.

(ג) בסעיף זה –

"הממשלה" – הממשלה ומשרדי הממשלה, לרבות יחידותיהם ויחידות הסמך שלהם; "חוב מס" – כהגדרתו בחוק קיזוז מסים, התש"ם-1980¹⁰⁶.

על גבייה בידי המדינה של כל אחד מאלה תחול פקודת המסים (גבייה):

(1) גבייה של היטל ושל היטל נטו, ואולם המדינה לא תנקוט הליכי גבייה לפי הפקודה כאמור לגבי צרכן ביתי, אלא לאחר שהודיעה לספק המים כי בכוונתה לנקוט הליכים כאמור;

(2) גבייה של סכומים שעל ספק מים להשיב לחשבון המדינה כאמור בסעיף 113(ב).

סימן ד': עיצום כספי

(א) הפר ספק מים הוראה מההוראות לפי פרק זה, כמפורט להלן, רשאי מנהל רשות המים להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות סימן זה, בסכום של 100,000 שקלים חדשים:

(1) לא העביר דיווחים למנהל רשות המים ולחשב הכללי, במועדים ועל פי הפירוט ומתכונת הדיווח הקבועים לפי סעיף 93(א) עד (ג), בניגוד להוראות לפי הסעיף האמור;

94. קיזוז סכומים כנגד חוב בעד כספי היטל נטו

95. גבייה בידי המדינה לפי פקודת המסים (גבייה)

96. עיצום כספי

¹⁰⁶ ס"ח התש"ם, עמ' 50.

- (2) לא העביר דיווחים כאמור בפסקה (1) כשהם חתומים ומאומתים בתצהיר. בניגוד להוראות סעיף 93(ד).
- (ב) לא פיקח נושא משרה בספק מים על העברת דיווחים בידי ספק המים, בניגוד להוראות סעיף 93(ה), רשאי מנהל רשות המים להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות סימן זה, בסכום של 50,000 שקלים חדשים.
97. (א) בהפרה נמשכת ייווסף על העיצום הכספי החלק החמישים שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה.
- (ב) בהפרה חוזרת ייווסף על העיצום הכספי שהיה ניתן להטיל בשלה אילו היתה הפרה ראשונה, סכום השווה לעיצום הכספי כאמור; לעניין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות לפי סימן זה כאמור בסעיף 96, בתוך שישה חודשים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי.
98. (א) היה למנהל רשות המים יסוד סביר להניח כי ספק מים או נושא משרה בו כהגדרתו בסעיף 110 הפר הוראה מההוראות לפי סימן זה, כאמור בסעיף 96 (בסימן זה – המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, ימסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בסימן זה – הודעה על כוונת חיוב).
- (ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין מנהל רשות המים, בין השאר, את אלה:
- (1) המעשה או המחל (בסימן זה – המעשה), המהווה את ההפרה;
 - (2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומו;
 - (3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני מנהל רשות המים לפי הוראות סעיף 99;
 - (4) שיעור התוספת על העיצום הכספי בהפרה נמשכת או בהפרה חוזרת לפי הוראות סעיף 97.
99. מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 98 רשאי לטעון את טענותיו, בכתב, לפני מנהל רשות המים, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה.
100. (א) טען המפר את טענותיו לפני מנהל רשות המים לפי הוראות סעיף 99, יחליט מנהל רשות המים, לאחר ששקל את הטענות שנטענו, אם להטיל על המפר עיצום כספי, והוא רשאי להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 101.
- (ב) (1) החליט מנהל רשות המים לפי הוראות סעיף קטן (א) להטיל על המפר עיצום כספי, ימסור לו דרישה לשלם את העיצום הכספי (בסימן זה – דרישת תשלום); בדרישת התשלום יציין מנהל רשות המים, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן והתקופה לתשלומו.
- (2) החליט מנהל רשות המים לפי הוראות סעיף קטן (א) שלא להטיל על המפר עיצום כספי, ימסור לו הודעה על כך.
- (ג) לא ביקש המפר לטעון את טענותיו לפי הוראות סעיף 99, בתוך 30 ימים מיום שנמסרה לו ההודעה על כוונת חיוב, יראו הודעה זו, בתום 30 הימים האמורים, כדרישת תשלום שנמסרה למפר במועד האמור.
101. (א) מנהל רשות המים אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בסימן זה, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב).

- (ב) מועצת רשות המים, בהסכמת שר המשפטים, רשאית לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם יהיה ניתן להפחית את סכום העיצום הכספי הקבוע בסימן זה, בשיעורים שתקבע.
102. (א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת התשלום, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני מנהל רשות המים כאמור בסעיף 99 – ביום מסירת ההודעה על כוונת החיוב; הוגשה עתירה לבית משפט לעניינים מינהליים ובית המשפט הורה על עיכוב תשלומו של העיצום הכספי – יהיה סכום העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום מתן פסק הדין בעתירה.
- (ב) סכום העיצום הכספי יעודכן ב-1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור עליית המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ביום תחילתו של חוק זה; הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים; לעניין זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן.
- (ג) הודעה על סכום העיצום הכספי המעודכן לפי סעיף קטן (ב), תפורסם ברשומות.
103. העיצום הכספי ישולם בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 100.
104. לא שולם עיצום כספי במועד, ייוספו עליו לתקופת הפיגור הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961¹⁰⁷ (בסימן זה – הפרשי הצמדה וריבית), עד לתשלומו.
105. עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גבייה).
106. (א) אין בהגשת עתירה לבית המשפט לעניינים מינהליים לפי סימן זה, כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא בהסכמת מנהל רשות המים או אם בית המשפט הורה על כך.
- (ב) התקבלה עתירה כאמור בסעיף קטן (א) לאחר ששולם העיצום הכספי לפי הוראות סימן זה, יוחזר העיצום הכספי, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.
107. הוטל עיצום כספי לפי הוראות סימן זה, רשאי מנהל רשות המים לפרסם בעיתון או בכל דרך אחרת את דבר הטלת העיצום הכספי וסכומו, את שמו של המפר ואת מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבותיה, ורשאי מנהל רשות המים להורות למפר לפרסם על חשבונו של המפר פרסום כאמור.
- סימן ה': עונשין**
108. ספק מים שלא מסר לצרכן ביתו, בהודעת החיוב, את הפרטים כאמור בסעיף 85(ב)(1) עד (3) ו-(5) בניגוד להוראות אותו סעיף, דינו – מאסר חצי שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.
109. ספק מים שלא הפקיד בחשבון נפרד, במועד ההפקדה, את כספי ההיטל נטו, בניגוד להוראות סעיף 89(ב), או שלא העביר לחשבון המדינה, במועד ההעברה, את כספי ההיטל נטו, בניגוד להוראות סעיף 90, ולעניין ספק מים שהוא חברה כהגדרתה בסעיף 2 לחוק תאגידי מים וביוב – הספק לא העביר את כספי ההיטל נטו לפי הוראות סעיף 123 במהלך התקופה הקבועה באותו סעיף, דינו – מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

¹⁰⁷ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

110. נושא משרה בספק מים חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת ביצוע עבירות לפי סעיפים 108 ו-109 בידי ספק המים או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א3) לחוק העונשין; בסעיף זה, "נושא משרה" – מנהל פעיל בספק המים, שותף למעט שותף מוגבל, או פקיד האחראי מטעם הספק על גבייתו של היטל הצריכה העודפת או על הפקדת כספי ההיטל נטו בחשבון הנפרד והעברתם לחשבון המדינה, ולעניין ספק המים שהוא רשות מקומית – ראש הרשות המקומית, גובר הרשות המקומית או ממונה על הגבייה ברשות המקומית; יראו נושא משרה לעניין סעיף זה, כל מי שממלא תפקיד כאמור, גם אם תואר משרתו שונה.

סימן ו': הוראות שונות

111. פנה צרכן ביתי כאמור בפסקאות (1) ו-(3)(ב) להגדרה "צרכן ביתי" לספק מים בבקשה להשיב לו סכומים שנגבו בעד היטל, לרבות בשל דיווח של הצרכן שנמסר לספק המים לאחר מועד החיוב כאמור בהוראות התוספת לפרק זה, ומצא ספק המים כי נגבו מהצרכן כספים ביתר בעד ההיטל, ישיב הספק לצרכן את כל הכספים שנגבו ביתר או יפחיתם מהחיוב לצרכן; ספק מים לא ישיב לצרכן ביתי כספים שנגבו ביתר או לא יפחיתם מהחיוב לצרכן, אלא אם כן עליו להשיב לו, לפי כל דין, תשלומים ששולמו ביתר בעד הספקת המים שבשל צריכתם חויב הצרכן בהיטל כאמור, והספק השיב תשלומים אלה לצרכן או תיקן את החיוב של הצרכן בעד אותם תשלומים, לפי העניין.

הסכמה בין צרכן ביתי לספק מים על השבת כספים שנגבו ביתר

(ב) ספק מים ישיב לפנייתו של הצרכן הביתי כאמור בסעיף קטן (א) בתוך שלושים ימים מהמועד שבו קיבל את פנייתו או במועד מסירת הודעת החיוב שחל סמוך לאחר קבלת הפנייה כאמור, לפי המאוחר; מצא ספק המים כי יש להשיב לצרכן הביתי כספים שנגבו בעד ההיטל כאמור בסעיף קטן (א), ישיב הספק במועד האמור את כל אותם כספים או יזכה את חשבונו של הצרכן, לפי העניין.

(ג) ספק המים רשאי לנכות מכספי ההיטל נטו שעליו להפקיד בחשבון הנפרד לפי הוראות פרק זה את כספי ההיטל שנגבו ביתר ושהוא משיבם לצרכניו לפי הוראות סעיף זה, והוא ידווח לחשב הכללי על השבת הכספים כאמור.

112. (א) רשות המים רשאית לברר תלונה של צרכן ביתי בעניינים כמפורט להלן, שהוגשה אליה, בכתב, בתוך שישים ימים ממועד החיוב בהיטל, ובלבד שהצרכן פנה תחילה לספק המים לקבל את עמדתו בעניין נושא התלונה:

ברור תלונתו של צרכנים ביתיים

(1) קביעת מספר הנפשות המוכר, שלא בהתאם להוראות פרק זה;

(2) גביית היטל בעד כמות מים שלא נצרכה בידי הצרכן הביתי.

(ב) רשות המים רשאית, לבקשת צרכן ביתי, להאריך את המועד להגשת תלונה לפי סעיף קטן (א), אם מצאה כי קיימים טעמים מיוחדים לכך.

(ג) רשות המים לא תיתן החלטה בתלונה שהוגשה לפי סעיף זה, ולפיה יש להשיב לצרכן ביתי כספים ששילם ביתר, אלא לאחר שקיבלה אישור לכך מאת החשב הכללי; החשב הכללי ייתן אישור כאמור אם נוכח כי החלטת רשות המים ניתנה בהתאם להוראות סעיף זה.

(ד) רשות המים תודיע על החלטתה בתלונה שהוגשה אליה לפי סעיף זה, לצרכן הביתי שהגיש את התלונה כאמור ולספק המים.

(ה) צרכן ביתי או ספק מים רשאים לערער על החלטתה של רשות המים לפי סעיף זה לבית משפט שלום, בתוך 45 ימים מיום קבלת ההחלטה.

113. (א) כספים שיש להשיב לצרכן ביתי בהתאם להוראות סעיפים 88, 111 ו-112, יושבו לצרכן בתוספת הפרשי הצמדה וריבית; בסעיף זה –

הוראות נוספות לגבי השבת כספים שנגבו ביתר

"הפרשי הצמדה" – תוספת לפי שיעור עליית המדד, מהמדד שפורסם לאחרונה לפני המועד שבו שילם הצרכן הביתי את ההיטל עד המדד שפורסם לאחרונה לפני מועד השבת הכספים לאותו צרכן;

"מדד" – מדד המחירים לצרכן;

"ריבית" – ריבית צמודה למדד בשיעור של 4% לשנה, מהמועד שבו שילם הצרכן הביתי את ההיטל עד מועד השבת הכספים לאותו צרכן.

(ב) הוחלט להשיב לצרכן ביתי כספים שנגבו ביתר בעד ההיטל, בהתאם להוראות סעיפים 88, 111 ו-112, ישיב ספק המים לחשבון המדינה, בתוך שלושים ימים ממועד קבלת ההחלטה כאמור את סכום עלויות הספק, כאמור בסעיף 89(א), בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כאמור בסעיף קטן (א).

114. צרכן ביתי כאמור בפסקה (2) להגדרה "צרכן ביתי" ימסור למנהל רשות המים דיווחים לעניין הגיגון הציבורי בשטח היישוב של הצרכן האמור, כפי שיוורה עליהם מנהל רשות המים בהודעה שיפרסם באתר האינטרנט של רשות המים; הדיווחים האמורים יימסרו במועדים שהובאו באותה הודעה, והם יכללו את המידע והנתונים שפורטו בה, לרבות לעניין מתכונת הדיווח האמור.

115. ספק מים שהגיע אליו מידע לפי הוראות פרק זה, תוך כדי מילוי תפקידו או במהלך עבודתו, ישמרנו בסוד ולא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לפי הוראות פרק זה, או לצורך גביית תשלומים בשל שירותי מים או ביוב לפי הוראות כל דין.

116. שר האוצר, בהסכמת שר התשתיות הלאומיות ובהסכמת מועצת רשות המים, רשאי, בצו, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לשנות את התוספת לפרק זה; ואולם שינוי של התוספת שלדעת שר האוצר אין בו השפעה כלכלית או תקציבית, ייעשה בידי מועצת רשות המים, בהתייעצות עם שר האוצר ושר התשתיות הלאומיות ובאישור הוועדה כאמור.

117. שר האוצר, בהסכמת שר התשתיות הלאומיות ועל פי המלצת מועצת רשות המים, רשאי, בצו, להפחית את סכום ההיטל הקבוע לפי סעיף 82, וכן להעלות, באישור ועדת הכספים של הכנסת, את סכום ההיטל האמור; בצו לפי סעיף זה יפורטו ההתאמות והשינויים בהוראות פרק זה, ככל שהם נדרשים בשל הצו האמור.

118. מועצת רשות המים תתקן את כללי הרשויות המקומיות, כהוראת שעה לתקופה הראשונה ולתקופה השנייה כדי להתאימם להוראות פרק זה, כך שצריכת מים בכמות המחייבת תשלום היטל לפי פרק זה תחויב בתשלום לפי תעריף המים הקבוע בסעיף 4(1)(1.1)(1.3) לכללי הרשויות המקומיות, כפי שהיו בתוקפם ביום התחילה; הוראות סעיפים 113(א) ו-124(ד) לחוק המים לא יחולו על תיקון כללי הרשויות המקומיות כאמור בסעיף זה.

119. שר האוצר, בהסכמת שר התשתיות הלאומיות ובהסכמת מועצת רשות המים, רשאי לקבוע הוראות לעניין ביצוע פרק זה.

120. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000¹⁰⁸, בתוספת הראשונה, בפרט 32, בסופו יבוא:
44 מינהליים – מס'

"(10) החלטת מנהל רשות המים לפי סעיף 96 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009¹⁰⁹."

¹⁰⁸ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשס"ט, עמ' 164.

¹⁰⁹ ס"ח התשס"ט, עמ' 157.

121. (א) הוראות פרק זה יחולו לעניין חיוב בתשלום היטל בעד צריכת מים בתקופה המסתיימת ביום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010); ואולם שר האוצר, בהסכמת שר התשתיות הלאומיות ועל פי המלצת מועצת רשות המים, רשאי, בצו –
- (1) להקדים את מועד סיום התקופה כאמור, אם נוכח כי חיוב בהיטל אינו נדרש עוד לשם השגת מטרות פרק זה;
- (2) לדחות, באישור ועדת הכספים של הכנסת, את מועד סיום התקופה כאמור, בתקופות נוספות שלא יעלו על שנה כל אחת, אם נוכח כי הדבר נדרש לשם השגת מטרות פרק זה, ובלבד שהמועד לא יידחה למועד המאוחר מיום י"ח בטבת התשע"ג (31 בדצמבר 2012).
- (ב) בצו לפי סעיף זה יפורטו ההתאמות והשינויים בהוראות פרק זה, ככל שהם נדרשים בשל הצו.
122. ספק מים שחל לגביו סכום ההיטל נטו כאמור בפסקה (א)(1) שבהגדרה "היטל נטו" שבסעיף 89(א), יעביר לחשב הכללי, עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010), דוח כספי מבוקר לשנת 2009, הכולל את שיעור הגבייה השנתי של ספק המים לאותה שנה; היה שיעור הגבייה השנתי של ספק המים בשנת 2009 שונה משיעור הגבייה השנתי כאמור בפסקה (א)(1)(3) בהגדרה האמורה, תתבצע התחשבות בין המדינה לבין ספק המים לעניין השבת כספים שהועברו לאוצר המדינה ביתר או לעניין העברת כספים לאוצר המדינה שהועברו בחסו.
123. (א) בתקופה הראשונה ובתקופה השנייה, חברה כהגדרתה בסעיף 2 לחוק תאגידי מים וביוב תעביר את כספי ההיטל נטו לאוצר המדינה, באופן כמפורט להלן:
- (1) שיעור מהכספים כאמור, השווה לשיעור שנקבע לפי סעיף 2 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, יועבר לאוצר המדינה באמצעות רשות המסים בישראל, במועד שבו על החברה האמורה לשלם מס ערך מוסף לפי החוק האמור; למען הסר ספק, לא יראו בדרך ההעברה של כספי ההיטל נטו לאוצר המדינה, כאמור בפסקה זו, משום הטלת מס ערך מוסף, משתמעת או מפורשת, על סכום ההיטל או על כספי ההיטל נטו;
- (2) השיעור הנותר – בהתאם להוראות סימן ג'.
- (ב) למען הסר ספק, הסכום שייגבה מצרכן ביתי בעבור ההיטל לא יעלה על 20 שקלים חדשים לכל מטר מעוקב, בשל כמות צריכת מים שבשלה על הצרכן הביתי לשלם את ההיטל האמור, אלא אם כן נקבע אחרת בצו לפי סעיף 117.
124. מצא שר האוצר, על פי המלצת מועצת רשות המים ובהסכמת שר התשתיות הלאומיות, כי התקיימו נסיבות חריגות שבשלהן לא השלים צרכן מים כאמור בפסקה (3) להגדרה "צרכן ביתי", את התקנת מדי המים כאמור עד יום ט"ו בטבת התשע"ע (1 בינואר 2010), אף שנקט את כל האמצעים הנדרשים כדי להתקין מדי מים בכל אחת מיחידות הדיור שלהן הוא מספק מים, רשאי הוא לדחות את תחילתה של תקופת צריכת המים שבה תחול על אותו צרכן החובה לשלם היטל לפי פרק זה, עד לתקופה ההכרחית הנדרשת להשלמת התקנת מדי המים כאמור, בשל אותן נסיבות.

תוספת לפרק כ"א

(ההגדרה "מספר נפשות מוכר" בסעיף 81)

- עד יום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ישלח ספק מים, בדואר, לצרכן ביתי, לכתובת שאליה הוא שולח את הודעת החיוב, הודעה לעניין החובה החלה על הצרכן לדווח לספק המים על מספר הנפשות המתגוררות ביחידת הדיווח שהתגוררו ביחידת הדיווח בתקופה שמיום התחילה ועד למועד שבו ימסור את הדיווח כאמור, שיהיה לא יאחר מיום י"ג בחשוון התש"ע (31 באוקטובר 2009), וכן להצהיר בדבר נכונות הפרטים הנכללים באותו דיווח; טופס הדיווח שיצורף להודעה יהיה לפי נוסח שיפרסם מנהל רשות המים, ביום התחילה, באתר האינטרנט של רשות המים.
1. הודעה מאת ספק מים לעניין החובה של צרכן ביתי לדווח על מספר הנפשות המתגוררות ביחידת הדיווח
- (א) קיבל צרכן ביתי הודעה כאמור בסעיף 1, ישלח לספק המים, בדואר, בפקסימיליה או בדואר אלקטרוני, את הדיווח בהתאם להודעה האמורה, כשהוא כולל את כל הפרטים שאותם נדרש הצרכן למלא, לרבות הצהרה בדבר נכונות אותם פרטים, בצירוף תצלום ספח תעודות הזהות, של כל המתגוררים דרך קבע ביחידת הדיווח של אותו צרכן, המעיד על שמם ומקום מגוריהם, ולגבי ילדים שטרם מלאו להם 18 שנים – בצירוף ספח תעודת הזהות של ההורה שבו מפורטים פרטי הילדים.
- (ב) היה הצרכן הביתי מי שאינו אזרח ישראלי, יעביר לספק המים צילום של דרכונו וכן אישור שהייה כדין, במקום תעודת הזהות כאמור בסעיף קטן (א), וכן אחד מאלה לפי בחירתו של הצרכן:
- (1) תצהיר מאומת לגבי מקום מגוריו;
- (2) ספח תעודת זהות של בעל ההיתר להעסקתו של הצרכן הביתי לפי חוק עובדים זרים, התשנ"א-1991.
- בתוך 14 ימים מהיום שבו קיבל ספק המים דיווח כאמור בסעיף 2, ימסור לצרכן הביתי, בדואר או באמצעי שבו העביר לו הצרכן את הדיווח האמור, הודעה על מספר הנפשות שהוא מכיר בהן; הספק יציין בכל הודעת חיוב של אותו צרכן את מספר הנפשות כאמור.
3. הודעה מאת ספק המים על מספר הנפשות המתגוררות ביחידת הדיווח
- צרכן ביתי ידווח לספק המים על כל שינוי במספר הנפשות המתגוררות ביחידת הדיווח; דיווח כאמור יכלול את הפרטים כאמור בסעיף 2 וייעשה בהתאם למתכונת הדיווח הקבועה באותו סעיף; חל שינוי במספר הנפשות המתגוררות ביחידת הדיווח בשל לידה או פטירה, תצורף לדיווח תעודת לידה או תעודת פטירה, לפי העניין.
4. הודעה על שינוי
- שינה ספק המים את מספר הנפשות הרשומות אצלו כמתגוררות ביחידת הדיווח, בהתאם לדיווח לפי סעיף 4, יחול אותו שינוי החל בהודעת החיוב הקרובה לאחר הודעת הצרכן כאמור, ואולם אם מסר הצרכן הביתי מסמכים ונתונים כאמור בסעיף 4, המאמתים את השינוי האמור לתקופת 30 הימים שקדמה למועד הדיווח, יחול השינוי האמור גם לגבי תקופה זו.
5. עדכון בהתאם להודעה על שינוי
- (א) ראה ספק המים כי קיימת סתירה בין מספר הנפשות שדווח בידי צרכן ביתי, כמתגוררות ביחידת הדיווח, לבין הנתונים הידועים לו, יודיע על כך לצרכן הביתי בהודעת החיוב הקרובה, ויחייב את הצרכן בהתאם, רק החל מהודעת החיוב העוקבת להודעה האמורה.
6. סתירה בין דיווח הצרכן הביתי לבין הנתונים הידועים לספק המים

(ב) במקרה של סתירה לעניין מספר הנפשות המתגוררות ביחידת הדיוור, שהצרכן הביתי דיווח עליו לספק המים בעד התקופה הראשונה, יעדכן ספק המים בהתאם לכך את מספר הנפשות הרשומות אצלו כמתגוררות ביחידת הדיוור בתקופת החיוב הראשונה שלאחר התקופה שלגביה נמסרה הודעת החיוב האמורה, והשינוי האמור יחול לגבי התקופה שתחילתה ביום התחילה.

7. ספק המים יעדכן את מספר הנפשות הרשומות אצלו כמתגוררות ביחידת דיוור, בהתאם להוראות סעיף 111 או בהתאם להחלטת רשות המים או בית משפט לפי הוראות סעיף 112.

שינוי מספר
הנפשות הרשומות
אצל הספק
בהתאם להחלטת
רשות המים או
בית משפט